

Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Duygusal Zekâ ile Mutluluk Düzeyleri Arasındaki İlişki

The Relationship Between Emotional Intelligence and Happiness Levels of Health Sciences Students

Canan DEMİR BARUTCU¹ A,B,C,D,E,F,G

¹Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği ABD, Burdur, Türkiye

ÖZ

Amaç: Sağlık bilimleri fakültesi öğrencilerinin duygusal zekâ ile mutluluk düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı ve korelasyonel nitelikte olan araştırma sağlık bilimleri fakültesi hemşirelik ve acil yardım ve afet yönetimi bölümünde eğitim gören 332 öğrenci ile yapılmıştır. Veriler, Duygusal Zekâ Ölçeği ve Mutluluk Ölçeği kullanılarak toplanmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalaması 20.64±2.53 yıl, %68.4'ü kadın, %54.8'i acil yardım afet yönetimi öğrencisidir. Öğrencilerin Duygusal Zekâ Ölçeği toplam puan ortalaması 73.39±10.09 bulunmuştur. Öğrencilerin duygusal zekâ düzeylerinin yüksek olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin Mutluluk Ölçeği'nden aldıkları puan ortalaması 22.25±4.61 olarak bulunmuştur. Öğrencilerin mutluluk düzeylerinin yüksek olduğu bulunmuştur. Öğrencilerin Mutluluk Ölçeği toplam puanı ile Duygusal Zekâ Ölçeği toplam puan ortalamaları arasında pozitif yönde, güçlü ve anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir (r=0.543, p=0.000).

Sonuç: Öğrencilerin duygusal zekâ ile mutluluk düzeyleri arasında ilişki olduğu, öğrencilerin duygusal zekâ düzeyi arttıkça mutluluk düzeylerinin arttığı saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Duygusal zekâ, Mutluluk, Öğrenci.

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to examine the relationship between emotional intelligence and happiness levels of health science students.

Method: The sample of this descriptive and correlational study consisted of 332 students studying at the department of nursing and emergency aid and disaster management at the faculty of health sciences. Data were collected using the Emotional Intelligence Scale and the Happiness Scale.

Results: The mean age of the students was 20.64±2.53 year, 68.4% were female, 54.8% of them are emergency aid disaster management students. The total score average of the Emotional Intelligence Scale of the students was 73.39±10.09. It was found that the emotional intelligence levels of the students were high. The average score the students got from the Happiness Scale was found to be 22.25±4.61. The happiness level of the students was found to be higher than the average score. It was determined that there is a positive, strong and significant relationship between the students' total score of the Happiness Scale and their Emotional Intelligence Scale total score (r=0.543, p=0.000).

Conclusion: It was found that there is a relationship between the emotional intelligence and happiness levels of the students, and the higher the emotional intelligence level of the students, the higher their happiness level.

Key words: Emotional intelligence, Happiness, Students.

Sorumlu Yazar: Canan DEMİR BARUTCU

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, İç Hastalıkları Hemşireliği ABD, Burdur, Türkiye
canandemir2209@gmail.com

Geliş Tarihi: 03.01.2022 – Kabul Tarihi: 09.03.2022

Yazar Katkıları: A) Fikir/Kavram, B) Tasarım, C) Veri Toplama ve/veya İşleme, D) Analiz ve/veya Yorum, E) Literatür Taraması, F) Makale Yazımı, G) Eleştirel İnceleme

1. GİRİŞ

Mutluluk, insanoğlu için bir varoluş amacı ve güçlü bir motivasyon kaynağıdır (1,2). Bireysel mutluluğu sağlayan unsurlar; kişinin kendini tanıması, sevmesi, kendi ve çevresi hakkında olumlu düşünmesi ve sahip olduğu yeteneklerinin farkında olması şeklinde sıralanabilir (3). Mutluluk kavramı ile ilgili yapılan çalışmalarda, mutlu insanların kendini mutsuz hisseden insanlara göre daha sağlıklı, daha yaratıcı, daha verimli, ilişki ve iletişimde daha başarılı oldukları bulunmuştur (4-6). Literatür incelendiğinde, mutluluğu etkileyen faktörleri inceleyen birçok çalışmanın olduğu dikkat çekmektedir. Çalışma sonuçlarına göre bireylerin mutluluk düzeylerini etkileyen faktörler; özsaygı- dışadönük olma, öz eleştiri yapabilme gibi kişilik özellikleri (5,6), özerklik, bağlılık ve yetkinlik gibi temel psikolojik gereksinimleri (7,8), sosyal destek sistemleri (7), sosyo-demografik özellikleri (8,9), yaşam koşulları (10-13), akademik başarıları (11) olarak belirtilmiştir. Mutluluk düzeyini olumlu yönde etkileyebilecek ve araştırılması gereken bu kavramlardan birinin de duygusal zekâ olduğu düşünülmektedir. Duygusal zekâ, bireylerin kendi ve başkalarının duygularını izlemesi, aralarında ayırım yapabilmesi olarak tanımlanmaktadır (5,6,14). Duygusal zekâ, bireyin hedeflerine ulaşması için, sağlıklı düzeyde ilişki yönetiminde, fiziksel, zihinsel performans yönetiminde, problem çözümünde, daha kaliteli bir yaşam için doğru seçimler yapabilmesinde, hayata karşı vizyon oluşturmasında yararlanabileceği bir zekâ boyutu olarak tanımlanmaktadır (8,11). Duygusal zekâ için kendini tanıma, motivasyon, duyguları yönetebilme, başkalarının duygularını anlayabilme ve sosyal yetkinlik olmak üzere beş temel yetenek tanımlanmaktadır (7,15). Tüm bu kavramların mutluluğu etkileyen faktörler arasında olduğu görülmektedir. Duygusal zekâ ve mutluluk düzeyi üzerine yurtdışında yapılan çalışmaların aksine ülkemizde sağlık alanında eğitim gören öğrencilerin duygusal zekâ ile mutluluk düzeyleri arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmaya ulaşılamadığı için araştırma sağlık bilimleri fakültesinde eğitim gören öğrencilerin duygusal zekâ ile mutluluk düzeyleri arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılmıştır.

Araştırma Soruları

- Sağlık bilimleri fakültesi öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyleri ne seviyededir?
- Sağlık bilimleri fakültesi öğrencilerinin mutluluk düzeyleri ne seviyededir?
- Sağlık bilimleri fakültesi öğrencilerinin sosyo-demografik özelliklerinin mutluluk düzeyleri ve duygusal zekâ düzeylerine etkisi var mı?
- Sağlık bilimleri fakültesi öğrencilerin duygusal zekâ ile mutluluk düzeyleri arasında ilişki var mı?

2. GEREÇ VE YÖNTEMLER

Araştırma sağlık bilimleri fakültesi öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyleri ile mutluluk düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla tanımlayıcı ve korelasyonel nitelikte yapılmıştır. Araştırmanın evrenini bir devlet üniversitesinin 2018-2019 bahar eğitim öğretim döneminde eğitim gören hemşirelik ve acil yardım ve afet yönetimi öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklem dahil edilme kriteri çalışmaya katılmaya gönüllü olmasıdır. Araştırmaya katılan 15 öğrenci anketi tamamlamadığı için örneklem dışında bırakılmıştır. Araştırma 332 öğrenci ile tamamlanmıştır. Veriler araştırmacı tarafından derse giren öğretim elemanlarından gerekli

izinler alınarak ders başlamadan önce sınıf ortamında toplanmıştır. Anket cevaplama süresi ortalama 5 dakika sürmüştür.

Veri Toplama Araçları

Kişisel Bilgi Formu

Kişisel bilgi formu; öğrencilerin yaş, cinsiyet, sınıf, bölüm, ekonomik durum ve sosyal faaliyetlere (spor faaliyetleri, üniversite etkinlikleri vb.) katılma durumu olmak üzere toplam altı sorudan oluşmaktadır.

Mutluluk Ölçeği

Mutluluk Ölçeği, Demirci ve Ekşi tarafından (2018) katılımcıların mutluluk düzeyini ölçmek amacıyla geliştirilen beşli likert tipinde altı maddeden oluşan bir ölçektir (16). Ölçekte yer alan ve bireylerin mutluluk düzeyini belirlemeye yönelik her bir ifade için “Bana hiç uygun değil”, “Bana uygun değil”, “Bana biraz uygun”, “Bana oldukça uygun” ve “Bana tamamen uygun” seçenekleri sunulmuştur. Orijinal ölçeğin cronbach alfa güvenilirlik katsayısı 0.83 olarak bulunmuştur. Bu çalışma da ölçeğin cronbach alfa güvenilirlik katsayısı 0.87 olarak bulunmuştur. Ölçekten alınabilen minimum puan 6, maksimum puan 30 olarak belirlenmiştir. Ölçeğin kesme noktası bulunmamaktadır. Ölçekten alınan yüksek puan mutluluk düzeyinin yüksek, düşük puan mutluluk düzeyinin düşük olduğunu ifade etmektedir.

Duygusal Zekâ Ölçeği

Hyuneung Lee ve Yungjung Kwak tarafından geliştirilen Duygusal Zekâ Ölçeği'nin Türkçe geçerlilik güvenilirliği Kayihan ve Arslan tarafından yapılmıştır (17,18). Ölçek 5'li likert tipte ve 20 madde, 3 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçekten minimum 20, maksimum 100 puan alınabilmektedir. 1'den 6'ya kadar olan maddeler 1 puan, 7'den 12'ye kadar olan maddeler 2 puan ve 13'ten 20'ye kadar olan maddeler 3 puan ile puanlandırılmıştır. Ölçekte yer alan, bireylerin duygusal zekâsını belirlemeye yönelik her bir ifade için “Hiç Katılmıyorum”, “Katılmıyorum”, “Kararsızım”, “Katılıyorum” ve “Tamamen Katılıyorum” seçenekleri sunulmuştur. Ölçeğin iç tutarlık cronbach alfa güvenilirlik katsayısı 0.83 olarak bulunmuştur. Ölçeğin alt boyutları; “Duygusal Tanıma”, “Duygusal Kolaylaştırma” ve “Duygusal Düzenleme” olarak belirlenmiştir. Ölçeğin alt boyutlarının cronbach alfa değerleri; Duygusal Tanıma için 0.72, Duygusal Kolaylaştırma için 0.71, ve Duygusal Düzenleme için 0.76 bulunmuştur. Bu çalışmada ölçeğin cronbach alfa güvenilirlik katsayısı 0.85, alt boyutları için; Duygusal Tanıma 0.72, Duygusal Kolaylaştırma 0.62, ve Duygusal Düzenleme 0.81 olarak bulunmuştur. Ölçekten alınan yüksek puan duygusal zekâ düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir (17,18).

Verilerin Değerlendirilmesi

Veriler, SPSS 22.0 programı kullanılarak sayı, yüzde dağılımları, Pearson korelasyon, Student t-testi, Oneway Anova ile değerlendirilmiştir. Anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir. Sınıflara göre öğrencilerin duygusal zekâ ve mutluluk düzeylerini karşılaştırmak için tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Duygusal zekâ ve mutluluk düzeylerini arasındaki ilişkiyi belirlemek için Pearson korelasyon testi uygulanmıştır.

3. BULGULAR

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş ortalaması 20.64 ± 2.53 yıl olarak saptanmıştır. Öğrencilerin, %68.4'ü kadın, %31'i 1.sınıf, %54.8'i acil yardım ve afet yönetimi öğrencisidir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %79.5'inin ekonomik durumunun orta düzey olduğu ve %61.4'ünün sosyal faaliyetlere (spor faaliyetleri, üniversite etkinlikleri vb.) katıldığı bulunmuştur.

Öğrencilerin Duygusal Zekâ Ölçeği toplam puan ortalaması 73.39 ± 10.09 olarak bulunmuştur. Duygusal Zekâ Ölçeğinin alt boyut puan ortalaması incelendiğinde; “Duygusal Tanıma” 23.20 ± 3.49 “Duygusal Kolaylaştırma” 21.62 ± 3.60 , “Duygusal Düzenleme” 28.56 ± 5.33 olarak saptanmıştır. Öğrencilerin Mutluluk Ölçeğinden aldıkları puan ortalaması ise 22.25 ± 4.61 olarak bulunmuştur (Tablo 1).

Tablo 1. Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Duygusal Zekâ ve Mutluluk Ölçeği Puan Ortalamaları (n=332).

Ölçekler	Min-max puan	X ± SS*
Duygusal Zekâ Ölçeği Alt Boyutları	Duygusal Tanıma	13-30
	Duygusal Kolaylaştırma	8-30
	Duygusal Düzenleme	12-40
	Toplam Ölçek Puanı	43-100
Mutluluk Ölçeği	Toplam Ölçek Puanı	6-30
		22.25±4.61

*X ± SS: Ortalama ± standart sapma

Tablo 2’de sağlık bilimleri fakültesi öğrencilerinin Duygusal Zekâ Ölçeği ve Mutluluk Ölçeği puan ortalamalarının bireysel özelliklere göre karşılaştırılması yer almaktadır. Öğrencilerin cinsiyete göre Duygusal Zekâ Ölçeği toplam puan ortalamalarında erkek öğrencilerin puan ortalamalarının daha yüksek olduğu bulunmuştur ancak aradaki fark istatistiksel olarak anlamlı değildir. Cinsiyete göre öğrencilerin Duygusal Zekâ Ölçeği “Duygusal Tanıma” alt boyutu değerlendirildiğinde kız öğrenciler ile erkek öğrenciler arasındaki farkın anlamlı olduğu, kız öğrencilerin “Duygusal Tanıma” alt boyutu puan ortalamalarının daha yüksek olduğu bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 2). Öğrencilerin sınıf bazında Duygusal Zekâ Ölçeği puan ortalamaları sırasıyla; 73.55 ± 10.91 ; 70.58 ± 11.09 ; 74.85 ± 7.40 ve 75.15 ± 9.54 olarak bulunmuştur. Duygusal Zekâ Ölçeği toplam puan ortalaması en yüksek 4. sınıftadır ve fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p < 0.05$). Öğrencilerin Duygusal Zekâ Ölçeği alt boyutlarından “Duygusal Kolaylaştırma” ve “Duygusal Düzenleme” alt boyut puan ortalamalarının sınıflara göre istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 2). Öğrencilerin eğitim gördükleri bölüme göre Duygusal Zekâ Ölçeği toplam puan ortalamalarında acil yardım ve afet yönetimi öğrencilerin puan ortalamalarının daha yüksek olduğu ve aradaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır. Bunun yanı sıra Duygusal Zekâ Ölçeği alt boyut ortalamalarından “Duygusal Kolaylaştırma” ve “Duygusal Düzenleme” alt boyut ortalamalarının daha yüksek olduğu ve aradaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır ($p < 0.05$) (Tablo 2). Öğrencilerin ekonomik durumuna göre Duygusal Zekâ Ölçeği toplam puan ortalamalarında ekonomik durumu iyi olan öğrencilerin puan ortalamalarının yüksek olduğu, farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır ($p < 0.05$). Öğrencilerin ekonomik durumuna göre Duygusal Zekâ Ölçeği “Duygusal Düzenleme” alt boyutu değerlendirildiğinde ekonomik durumu iyi olan öğrencilerin puan ortalamalarının daha yüksek olduğu ve farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 2). Sosyal faaliyetlere katılan öğrencilerin Duygusal Zekâ Ölçeği puan

ortalamalarının daha yüksek olduğu ve farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur ($p<0.05$). Sosyal faaliyetlere katılma durumuna göre öğrencilerin Duygusal Zekâ Ölçeği “Duygusal Kolaylaştırma” ve “Duygusal Düzenleme” alt boyutları değerlendirildiğinde sosyal faaliyetlere katılan öğrenciler ile sosyal faaliyetlere katılmayan öğrenciler arasındaki farkın anlamlı olduğu, sosyal faaliyetlere katılan öğrencilerin “Duygusal Kolaylaştırma” ve “Duygusal Düzenleme” alt boyut puan ortalamalarının daha yüksek olduğu bulunmuştur (Tablo 2). Öğrencilerin Mutluluk Ölçeği puan ortalamaları arasında eğitim gördükleri bölüme ve sosyal faaliyetlere katılma durumlarına göre anlamlı fark olduğu ($p<0.05$), buna karşın cinsiyet, sınıf ve ekonomik durumuna göre puan ortalamaları arasında fark olmadığı saptanmıştır ($p>0.05$) (Tablo 2).

Tablo 2. Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Duygusal Zekâ ve Mutluluk Ölçeği Puan Ortalamalarının Bireysel Özelliklere Göre Karşılaştırılması.

Demografik Özellikler	n	Duygusal Zekâ Ölçeği			Toplam Puan	Mutluluk Ölçeği Toplam Puan
		Duygusal Tanıma	Duygusal Kolaylaştırma	Duygusal Düzenleme		
		X±SS	X±SS	X±SS	X±SS	X±SS
Cinsiyet						
Kadın	227	23.46±3.33	21.57±3.36	28.24±5.12	73.28±9.28	22.46±4.15
Erkek	105	22.63±3.77	21.74±4.09	29.24±5.71	73.62±11.70	21.80±5.47
İstatistiksel Analiz	t**	2.021	-0.399	-1.602	-0.290	1.225
	p	0.044*	0.690	0.110	0.772	0.222
Sınıf						
1.sınıf	103	23.04±3.61	21.52±3.84	28.98±5.22	73.55±10.91	21.63±5.26
2.sınıf	87	23.00±3.46	20.70±3.75	26.88±6.15	70.58±11.09	21.73±4.72
3.sınıf	78	23.16±3.29	22.61±2.53	29.07±4.68	74.85±7.40	23.11±3.46
4.sınıf	64	23.78±3.57	21.84±3.83	29.53±4.59	75.15±9.54	22.92±4.42
İstatistiksel Analiz	F***	0.751	4.083	4.144	3.526	2.370
	p	0.522	0.007*	0.007*	0.015*	0.070
Bölüm						
Hemşirelik	150	23.12±3.63	21.12±3.82	27.58±5.56	71.83±10.60	21.58±4.72
Acil yardım ve afet yönetimi	182	23.27±3.37	22.03±3.36	29.36±5.00	74.67±9.50	22.81±4.46
İstatistiksel Analiz	t**	-0.401	-2.308	-3.059	-2.574	-2.439
	p	0.688	0.022*	0.002*	0.010*	0.015*
Ekonomik Durumu						
Gelir giderden az	31	23.00±3.53	20.70±3.98	26.22±5.60	69.93±10.92	20.90±4.42
Gelir gidere eşit	264	23.08±3.40	21.62±3.52	28.66±5.17	73.38±9.84	22.36±4.56
Gelir giderden fazla	37	24.21±3.95	22.37±3.78	29.75±5.78	76.35±10.55	22.59±5.08
İstatistiksel Analiz	F***	1.763	1.816	4.030	3.455	1.511
	p	0.173	0.164	0.019*	0.033*	0.222
Sosyal Faaliyetlere Katılma						
Evet	204	23.49±3.39	22.20±3.30	29.42±5.08	75.11±9.34	22.85±4.42
Hayır	128	22.74±3.60	20.71±3.88	27.18±5.44	70.64±10.66	21.30±4.76
İstatistiksel Analiz	t**	1.920	3.737	3.791	4.021	3.009
	p	0.056	0.000*	0.000*	0.000*	0.003*

* $p<0.05$, **Student t-testi, ***Oneway Anova

Öğrencilerin Mutluluk Ölçeği ile Duygusal Zekâ Ölçeği puan ortalamaları arasında pozitif yönde güçlü ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Çalışmamızı destekler şekilde duygusal zekâ ile mutluluk düzeyleri arasındaki ilişkiyi inceleyen

çalışmalarda aralarında güçlü pozitif yönde ilişki olduğu ve duygusal zekânın mutluluk düzeyini olumlu yönde etkilediği saptanmıştır (5, 13).

Öğrencilerin Mutluluk Ölçeği ile Duygusal Zekâ Ölçeği puan ortalamaları arasında pozitif yönde güçlü ve istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir ($r=0.543$, $p=0.000$). Öğrencilerin Mutluluk Ölçeği ile Duygusal Zekâ Ölçeğinin alt boyutları karşılaştırıldığında tüm alt boyutlarda pozitif yönde, güçlü ve ileri düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur (Tablo 3).

Tablo 3. Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Duygusal Zekâ ve Mutluluk Ölçeği Puan Ortalamaları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.

	Duygusal Zekâ Ölçeği Toplam Puan		Duygusal Zekâ Ölçeği Alt Boyutları					
	r	p	Duygusal Tanıma		Duygusal Kolaylaştırma		Duygusal Düzenleme	
Mutluluk Ölçeği Toplam Puan	r	p	r	p	r	p	r	p
	0.543	0.000*	0.721	0.000*	0.789	0.000*	0.888	0.000*

* $p < 0.01$

4. TARTIŞMA

Sağlık bilimleri fakültesi öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyleri ile mutluluk düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi amacıyla yapılan araştırma sonucuna göre öğrencilerin duygusal zekâ ve mutluluk düzeylerinin yüksek olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin Mutluluk Ölçeği toplam puanı ile Duygusal Zekâ Ölçeği toplam puan ortalamaları arasında pozitif yönde, güçlü ve anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Bireysel özelliklere göre cinsiyet değişkeni açısından, kız öğrencilerin Duygusal Zekâ Ölçeği alt boyutu olan “Duygusal Tanıma”dan aldığı puan erkek öğrencilerinin aldığı puana kıyasla daha yüksek bulunmuştur ancak toplam puan ortalamalarında cinsiyet değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır. Literatürde yapılan çalışmalar incelendiğinde benzer sonuçlar elde edilmiştir (19,20). Kız öğrencilerin puan ortalamasının yüksek olmasının nedeni duygusal zekâ temel yeteneklerinin (kendini tanıma, duyguları yönetebilme, başkalarının duygularını anlayabilme ve sosyal yetkinlik) daha gelişmiş olmasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Ancak çalışmamızda bu temel yetenek parametreleri incelenmediği için kesin bir sonuca ulaşamamıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf bazında Duygusal Zekâ Ölçeği toplam puan ortalamalarının en yüksek 4. sınıfta olduğu, farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır. Araştırma sonucumuza göre öğrencilerin duygusal zekâ düzeyleri sınıf düzeyi arttıkça artmaktadır. Bunun nedeni olarak duygusal zekâyı etkileyen; öğrencilerin kendi ve çevresindeki kişilerin duygularını izleme, elde ettiği bilgiyi düşünce ve davranışlarını yönlendirmek için kullanma becerilerinin sınıf düzeyi arttıkça geliştiği düşünülmektedir. Duygusal zekânın yaş ilerledikçe gelişebileceği düşünülmüştür bu nedenle birinci sınıftan dördüncü sınıfa doğru bir değişim olması beklendiği bir sonuçtur. Çalışma sonucumuza paralel şekilde öğrenciler ile yapılan çalışmalarda duygusal zekâ ortalaması en yüksek 4. sınıflarda bulunmuştur (20-22). Literatürde sınıf düzeyine göre farklı sonuçlar bulunmaktadır (19,23). Bu farklılığın örneklem grubunun farklı olmasından, duygusal zekâyı etkileyen parametrelerin fazla olmasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Araştırmamızda öğrencilerin eğitim gördükleri bölüme göre Duygusal Zekâ Ölçeği toplam puan ortalamalarında acil yardım ve afet yönetimi öğrencilerin puan

ortalamalarının daha yüksek olduğu saptanmış ve aradaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Literatürde farklı bölüm öğrencileri ile yapılan çalışmada bölümler arası farklılıklar saptanmıştır (19). Farklılığın nedeni olarak ise sosyal beceri ve eğitimin değişkenlik göstermesi olarak açıklanmıştır. Benzer şekilde araştırmamızda iki bölümün öğrencileri arasında fark olmasının nedeni eğitim müfredatlarının farklı olmasından, acil yardım ve afet yönetimi öğrencilerin sosyal yönlerini ve dolayısı ile duygusal zekâ düzeylerini geliştirebilecek saha uygulamalarının (itfaiye, Kızılay vb. kurum uygulamaları) fazla olmasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Sağlık bilimleri fakültesi öğrencilerin duygusal zekâ ile ekonomik durumu karşılaştırıldığında ekonomik durumu iyi olanların duygusal zekâ düzeylerinin daha yüksek olduğu ve aralarındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Yapılan çalışmalarda ekonomik durumun duygusal zekâ düzeyini olumlu yönde etkilediği saptanmıştır (24,25). Duygusal zekâ ile ekonomik durum arasında fark çıkmasının nedeni ekonomik durumu daha iyi olan öğrencilerin duygusal zekâyı etkileyen sosyal etkinlik, yaratıcılık gibi özelliklerini geliştirmek için daha iyi olanaklara sahip olması olabileceği düşünülmektedir. Benzer şekilde ekonomik durumu ortalamasının üzerinde olan aileler çocukları için daha iyi eğitim olanakları sunmuş veya çocukların bilişsel ve duygusal gelişimlerini olumlu yönde etkileyecek ortam hazırlamış olabilirler. Araştırmamızda öğrencilerin sosyal faaliyetlere katılma durumuna göre Duygusal Zekâ Ölçeği toplam puan ortalamalarında sosyal faaliyetlere katılan öğrencilerin puan ortalamalarının daha yüksek olduğu ve farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur. Çalışmamıza paralel olarak yapılan çalışmada sosyal aktivitelere katılmanın duygusal zekâyı olumlu yönde etkilediğini saptamıştır (24). Sosyal faaliyetlere katılmanın duygusal zekâyı olumlu yönde etkileyen parametrelerden biri olduğu düşünülmektedir.

Çalışmamızda cinsiyete göre mutluluk ölçeği puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Literatürde çalışmamızı destekler nitelikte cinsiyetin mutluluk düzeyi açısından farklılık yaratmadığı belirten çalışmalar mevcuttur (26-28). Bunun nedeni olarak cinsiyet değişkeninin mutluluk üzerinde etkili olmadığı, mutluluğu etkileyen faktörlerin daha spesifik araştırılması gerektiği düşünülmektedir. Araştırma sonucumuza göre öğrencilerin mutluluk düzeylerinin sınıflara göre anlamlı bir farklılık yaratmadığı saptanmıştır. Benzer şekilde yapılan çalışmada öğrencilerinin mutluluk düzeylerinin, cinsiyet, öğrenim görülen fakülte ve sınıf düzeyi açısından karşılaştırıldığında aralarında anlamlı bir farklılık olmadığı saptanmıştır (29). Bunun nedeni olarak öğrencilerin sınıf düzeyinin mutluluğu etkileyen bir parametre olmadığı, etkileyen değişkenlerin daha ayrıntılı araştırılması gerektiği düşünülmektedir. Araştırmamızda öğrencilerin eğitim gördükleri bölüme göre Mutluluk Ölçeği toplam puan ortalamalarında acil yardım ve afet yönetimi öğrencilerin puan ortalamalarının daha yüksek olduğu ve aradaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır. Literatürde bu bölümlerle ilgili karşılaştırma çalışmasına ulaşılamadığı için öğrencilerin okudukları bölümün mutluluk düzeylerine etkisi tartışılmamıştır. Çalışma sonucumuza göre sağlık bilimleri fakültesi öğrencilerin mutluluk düzeyleri ile ekonomik durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Benzer şekilde öğrencilerle yapılan çalışmalarda mutluluk değişkeninin sosyo-ekonomik düzeye göre anlamlı fark göstermediği saptanmıştır (29,30). Buna karşın yapılan çalışmada gelir düzeyi yüksek öğrencilerin mutluluk ölçeği puan ortalamalarının daha yüksek olduğu saptanmıştır (28). Literatürde farklı sonuçların olması örneklem grubunun farklı ekonomik duruma sahip olmasından, ekonomik durumu ve

mutluluğu etkileyen çok sayıda değişkenin olmasından ve değişkenlerin kontrol altına alınamamasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Araştırmamızda sosyal faaliyetlere katılan öğrencilerin katılmayanlara oranla mutluluk puan ortalamaların daha yüksek olduğu saptanmıştır. Sonuç olarak sosyal faaliyetlerin öğrencilerin mutluluk düzeylerine olumlu yansımaları olduğu saptanmıştır. Yapılan çalışmada düzenli spor yapan öğrencilerin mutluluk düzeylerinin daha yüksek olduğunu saptamıştır (31). Sosyal faaliyetlerin (spor faaliyetleri, üniversite etkinlikleri vb) öğrencilerin mutluluk düzeylerini arttırdığı, sosyalleşmeyi sağladığı, dikkati farklı yöne çektiği, fizyolojik ve psikolojik sağlığı olumlu yönde etkilediği için önemli olduğu düşünülmektedir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Elde edilen bulgular çerçevesinde öğrencilerin duygusal zekâ ve mutluluk düzeylerinin yüksek olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin Duygusal Zekâ Ölçeği toplam puan ortalamaları ile Mutluluk Ölçeği toplam puan ortalamaları arasında pozitif yönde, güçlü ve anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Özetle öğrencilerin duygusal zekâ düzeyi arttıkça mutluluk seviyelerinin arttığı bulunmuştur. Sağlık bilimleri fakültesi öğrencilerinin duygusal zekâ düzeylerinin geliştirilmesi konusunda kendini tanıma, duygularını yönetebilme ve başkalarının duygularını anlayabilme gibi yeteneklerinin geliştirilmesi hedeflenmelidir. Mutluluk düzeylerini etkileyebilecek sosyal aktivitelere katılımının desteklenmesi önerilmektedir. Sonuç olarak duygusal zekânın gelişimi, öğrencilerin daha mutlu hissetmeleri adına oldukça önemlidir. Duygusal zekânın geliştirilebilir olması nedeni ile öğrencilerin duygusal zekâ düzeylerini arttıracak ders dışı seminer, konferans, panel vb. etkinliklerin düzenlenmesi ve insan ilişkilerinin yoğun olduğu mesleklere yönelik eğitim verilen yükseköğretim kurumlarının müfredatlarında duygusal zekâyı geliştirmeye yönelik zorunlu ve seçmeli derslere ağırlık verilmesi önerilmektedir.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırma için ölçeklerin Türkçe geçerlik ve güvenilirliği yapan yazarlardan, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanlığından ve Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu'ndan (GO 2019/66) yazılı izin alınmıştır. Öğrencilere çalışmanın amacı açıklandıktan sonra gönüllü olarak katılmayı kabul eden öğrencilerden sözel izin alınmıştır. Araştırmanın her aşamasında Helsinki Deklarasyonu prensiplerine uygun davranılmıştır.

Çıkar Çatışması

Yazar herhangi bir çıkar çatışmasının olmadığını beyan etmektedir.

KAYNAKLAR

1. Kırık, A. M., & Sönmez, M. (2017). İletişim ve mutluluk ilişkisinin incelenmesi. *İnif E-Dergi*, 2(1), 15-26.
2. Sönmez, M. (2016). *İletişim ve mutluluk ilişkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İSTANBUL.

3. Özdemir, Y., & Koruklu, N. (2011). Üniversite öğrencilerinde değerler ve mutluluk arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(1), 190-210.
4. Sapmaz, F., & Doğan, T. (2012). Mutluluk ve yaşam doyumunun yordayıcısı olarak iyimserlik. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(3), 63-69.
5. Ghahramani, S., Torabi Jahromi, A., Khoshsoroor, D., Seifooripour, R., & Sepehrpoor, R. (2019). The relationship between emotional intelligence and happiness in medical students. *Korean Journal of Medical Education*, 31(1), 29-38.
6. Belled, A. B., Rogoza, R., Nadal, C. T., & Alsinet, C. (2022). Differentiating optimists from pessimists in the prediction of emotional intelligence, happiness, and life satisfaction: a latent profile analysis. *Journal of Happiness Studies*, 1-17.
7. Hajihassani, M., & Hajihassani, F. (2021). Happiness model: A qualitative grounded theory study. *Positive Psychology Research*, 7(2), 1-16.
8. Mohanty, I. (2021). Emotional intelligence and student performance: An empirical approach. *International Journal of Humanities and Social Sciences (IJHSS)*, 10(1), 133-138.
9. Sharona, M. (2021). *The influence of student perception of teacher emotional intelligence and happiness on foreign language learning*. PhD thesis, Birkbeck, University of London.
10. Sanmath, S. S. (2021). A Study of the relationship between emotional labour and work-life balance. *International Journal of Human Rights*, 8, 7-15.
11. Villagran, M.A., & Martin, L. (2022). Academic librarians: Their understanding and use of emotional intelligence and happiness. *The Journal of Academic Librarianship*, 48(1), 1-11.
12. Lim, S. A., You, S. & Ha, D. (2015). Parental emotional support and adolescent happiness: mediating roles of self-esteem and emotional intelligence. *Applied Research Quality Life*, 10, 631-646.
13. Bustamante, J. G., Barco, B. L., & Barona, E. G. (2015). Emotional intelligence and happiness in the learning process. *Journal of Learning Styles*, 8(15), 91-112
14. Tümkaya, S. (2011). Humor styles and socio-demographic variables as predictors of subjective well-being of turkish university students. *Education and Science*, 36(160), 158-170.
15. Çetinkaya, Ö., & Alparslan, A.M. (2011). Duygusal zekânın iletişim becerileri üzerine etkisi: üniversite öğrencileri üzerinde bir araştırma, *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 16(1), 363-377.
16. Demirci, İ., & Ekşi, H. (2018). Keep calm and be happy: a mixed method study from character strengths to well-being. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 18(29), 303-354.
17. Hyuneung, L., & Yunjung, K. (2012). Development and initial validation of a trait emotional intelligence scale for Korean adults. *Asia Pacific Education Review*, 13(2), 209-217.
18. Kayıhan, Ş. N., & Arslan, S. (2016). Emotional intelligence scale: A study of scale adaptation. *FSM İlmî Araştırmalar İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi*, 7, 137-147.

19. Zorlu, G., & Yanık, A. (2019). Sağlık yüksekokulu öğrencilerinde duygusal zekâ ve meslek algısı arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi. *SDÜ Sağlık Bilimleri Dergisi*, 10(4), 389-402.
20. Sevindik, F., Uncu, F., Güneş Dağ, D. (2012). Sağlık yüksekokulu öğrencilerinin duygusal zekâ düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Tıp Dergisi*, 26(1), 21-26.
21. Özdemir, M., & Dilekmen, M. (2016). Eğitim fakültesi öğrencilerinin duygusal zekâ ve yaşam doyumlarının incelenmesi. *Sakarya University Journal of Education*, 6(1), 98-113.
22. Avşar, G., & Kaşıkçı, M. (2010). Hemşirelik yüksekokulu öğrencilerinde duygusal zekâ düzeyi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 13(1), 1-6.
23. Kılıç, H. F., Çağlayan, S., & Dağ, S. G. (2017). Hemşirelik öğrencilerinin duygusal zekâ düzeyleri ve etkileyen faktörler. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 14(4), 275-282.
24. Koçak, R., & İçmenoğlu, E. (2012). Üstün yetenekli öğrencilerin duygusal zekâ ve yaratıcılık düzeylerinin yaşam doyumlarını yordayıcı rolü. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(37), 73- 85.
25. Namazi, A., Alizadeh, S., & Kouchakzadeh-Talami, S. (2015). The correlation between general health, emotional intelligence and academic achievement together on midwifery students. *J Clin Nurs Midwifery*, 4(2), 20-28.
26. Yüksekbilgili, Z., & Akduman, G. (2016). Sağlık personelinin mutlulukları üzerine bir alan araştırması: Aile sağlığı merkezlerinde bir uygulama. *Finans Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1(1), 71-84.
27. Akyüz, H., Yaşartürk, F., Aydın, İ., Zorba, E., & Türkmen, M. (2017). Üniversite öğrencilerinin yaşam kalitesi ve mutluluk düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *International Journal of Cultural and Social Studies*, 3, 253-262.
28. Traş, Z., & Öztemel, K. (2020). Öğretmen adaylarının öznel niteliklerine göre mutluluk düzeylerinin incelenmesi. *Opus Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 47-56.
29. Can, M., & Cantez, K.E. (2018). Üniversite öğrencilerinin mutluluk, psikolojik sağlamlık ve öz yeterlik düzeyleri arasındaki ilişki. *Aydın Toplum ve İnsan Dergisi*, 4(2), 61-76.
30. Açıkgöz, M. (2016). *Çukurova üniversitesi tıp fakültesi öğrencilerinin psikolojik sağlamlık ile mizah tarzları ve mutluluk düzeyi arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, ADANA.
31. Doğan, E., Yılmaz, A. K., Kabadayı, M., & Mayda, M. H. (2018). Spor bilimleri öğrencileri ile farklı fakültelerde okuyan öğrencilerin sosyalleşme ve mutluluk düzeylerinin incelenmesi. *Kafkas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22, 403-411.